

Самјуел Бекет и лингвистички егзил

Резиме

Џорџ Стајнер је осмислио концепт који се много користи у проучавањима књижевности: стање екстратериторијалности. Тај критичар и филозоф га је елаборирао у свом делу *Екстраитериторијално: Есеји о књижевности и револуцији језика* (1971), у коме се бави критиком, језиком и отуђењем. „Револуција језика“ у поднаслову односи се на дубоку кризу језика која се појавила у Средњој Европи у првој трећини 20. века а која се одразила у уметностима као „неуспех речи“. Према Стајнеру, рађање језичког плурализма и „немање домовине“ код појединих писаца, као што су Бекет, Набоков или Борхес, био је део ове револуције језика. Иза строго лингвистичког поља, данас категорија екстратериторијалности сугерише глобална миграторна кретања и непрестано измештање модерног субјекта, према Стајнеровим речима, као „стратегије сталног егзила“. Самјуел Бекет је 1937. написао своје чувено писмо Акселу Кауну а, такође је, током те деценије био импресиониран критиком људског знања и филозофијом језика Фрица Маутнера. У том смислу, кроз ове две теме, можемо пратити Бекетову склоност ка “*literatur des unwords*” [sic], која ће утицати не само на његово дело, већ и на његово само-превођење и билингвизам. Управо у том периоду Бекет почиње да пише на француском како би постигао ефекат отуђења и радикалне несигурности коју изазива језик који није његов матерњи. Његово писање на француском језику је поједностављено и редуковано, обезбеђујући на тај начин језичко изгнанство због, како је то сам Бекет рекао, “*le besoin d’être mal armé.*”

Кључне речи: Бекет, екстратериторијално, Стајнер, билингвизам, егзил, језик, тишина